

sygn. akt V GC 706/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 maja 2021 r.

Sąd Rejonowy w Tarnowie V Wydział Gospodarczy

w składzie

Przewodniczący sędzia Michał Bień

Protokolant starszy sekretarz Elżbieta Kwiek

po rozpoznaniu w dniu 22 kwietnia 2021 r. w Tarnowie

sprawy z powództwa (...) spółki akcyjnej
z siedzibą w W.

przeciwko P. K.

o zapłatę kwoty 2.499,00 (słownie: dwa tysiące czterysta dziewięćdziesiąt dziewięć) zł wraz z odsetkami

I. oddała powództwo;

II. zasądza od strony powodowej P. (...) spółki akcyjnej na rzecz pozwanego P. K. kwotę 917,00 (słownie: dziewięćset siedemnaście) zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 917,00 (słownie: dziewięćset siedemnaście) zł od dnia uprawomocnienia wyroku do dnia zapłaty tytułem kosztów procesu.

SSR Michał Bień

sygn. akt V GC 706/20

ZARZĄDZENIE

- odnotować wyrok;
- kalendarz 1 tydzień.

SSR Michał Bień

T., dnia 6 maja 2021 r.

sygn. akt V GC 706/20

UZASADNIENIE

**wyroku Sądu Rejonowego w Tarnowie
z dnia 6 maja 2021 r.**

I

Strona powodowa (...) spółka akcyjna

z siedzibą w W. w pozwie wniesionym w dniu 4 grudnia 2019 r. w elektronicznym postępowaniu upominawczym skierowanym przeciwko P. K. domagała się zasądzenia kwoty 2.499,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot

- 854,00 zł od dnia 26 lutego 2019 r. do dnia zapłaty,
- 792,00 zł od dnia 24 maja 2019 r. do dnia zapłaty,
- 853,00 zł od dnia 24 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty

oraz zasądzenia kosztów sądowych w kwocie 50,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie.

Na uzasadnienie żądania pozwu strona powodowa podniosła, że P. K. zawarł z (...) spółką akcyjną umowę ubezpieczenia autocasco na okres od dnia 3 października 2018 r. do dnia 26 września 2019 r. o numerze (...). Składka ubezpieczeniowa

w kwocie 3.416,00 zł miała być zapłacona w czterech ratach płatnych

- I rata do dnia 13 listopada 2018 r., która została zapłacona w całości,
- II rata w kwocie 854,00 zł płatna do dnia 25 lutego 2019 r., która to nie została zapłacona,
- III rata w kwocie 792,00 zł płatna do dnia 23 maja 2019 r., która nie została zapłacona
- IV rata w kwocie 853,00 zł płatna do dnia 23 sierpnia 2019 r., która nie została zapłacona.

(...) spółka akcyjna podał, że w związku z brakiem zapłaty pełnej kwoty składki wezwał P. K. do zapłaty.

Strona powodowa stwierdziła, że domagała się odsetek ustawowych za opóźnienie w transakcjach handlowych od dnia następnego pod terminie wymagalności roszczenia do dnia zapłaty (k. 4 – 5 verte).

Na podstawie twierdzeń zawartych uzasadnieniu pozwu Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie Wydział VI Cywilny w dniu 22 stycznia 2020 r. wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, którym nakazał pozwanemu P. K., aby zapłacił stronie powodowej (...) spółce akcyjnej kwotę 2.499,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot

- 854,00 zł od dnia 26 lutego 2019 r. do dnia zapłaty,
- 792,00 zł od dnia 24 maja 2019 r. do dnia zapłaty,
- 853,00 zł od dnia 24 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty

oraz kwotę 50,00 zł tytułem zwrotu kosztów procesu z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od kwoty 50,00 zł od dnia uprawomocnienia nakazu zapłaty do dnia zapłaty w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu, albo wniósł w tymże terminie sprzeciw (k. 6 verte).

W sprzeciwie od nakazu zapłaty, którego odpis został doręczony pozwanemu w dniu 29 stycznia 2020 r., wniesionym w dniu 10 lutego 2021 r. pozwany P. K. zaskarżył nakaz zapłaty w całości i zażądał m. in. oddalenia powództwa w całości oraz zasądzenia od strony powodowej kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu sprzeciwu od nakazu zapłaty P. K. podniósł, że kwota dochodzona przez stronę powodową dotyczyła składki ubezpieczeniowej z tytułu polisy ubezpieczeniowej numer (...) w zakresie ubezpieczenia autocasco za okres od dnia 3 października 2018 r. do dnia 26 września 2019 r. W związku z nabyciem przez pozwanego pojazdu o numerze rejestracyjnym (...) od dotychczasowego właściciela, tj. leasingodawcy pozwany złożył wypowiedzenie

umowy ubezpieczenia obejmujące swoim zakresem również ubezpieczenie autocasco. Pomimo tego w dniu 30 września 2019 r. strona powodowa skierowała do pozwanego wezwanie do zapłaty. W odpowiedzi pozwany zgłosił reklamację. W odpowiedzi w piśmie z dnia 9 października 2019 r. strona powodowa nie uznała reklamacji, przy czym potwierdziła fakt przejścia na pozwanego praw z polisy numer (...).

Pozwany zarzucił, że w piśmie z dnia 9 października 2019 r. strona powodowa twierdziła, iż wypowiedzenie polisy numer (...) mogło nastąpić jedynie do dnia 16 października 2018 r. Pozwanemu tym czasem nigdy nie przedstawiono ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco, z których wynikałoby takie ograniczenie. P. K. nigdy nie poinformowano o obowiązującym 7 dniowym terminie do wykonania uprawnienia w zakresie rozwiązania umowy ubezpieczenia autocasco. Co więcej pozwany ustanie oświadczył agentowi ubezpieczeniowemu o odstąpieniu od umowy ubezpieczenia autocasco przed dniem 16 października 2019 r. a następnie potwierdził to w piśmie w dniu 18 października 2018 r.

P. K. podał, że umowa ubezpieczenia ma charakter adhezyjny a nie mógł zapoznać się z treścią ogólnych warunków umowy ubezpieczenia.

W tej sytuacji 7 dniowy termin, na który powoływała się strona powodowa w piśmie z dnia 9 października 2019 r. obowiązywałby od daty doręczenia ogólnych warunków umownych pozwanemu. W związku z tym, że obowiązek ten nie został przez stronę powodową wykonany, brak było podstaw do powoływania się na upływ terminu do wykonania przez pozwanego uprawnienia w zakresie odstąpienia od umowy ubezpieczenia autocasco.

W końcowej części uzasadnienia sprzeciwu od nakazu zapłaty pozwany naprowadził, że oświadczeniem złożonym w piśmie sporządzonym własnoręcznie wypowiedział nie zaś odstąpił od umowy ubezpieczenia. Ograniczenia w prawie do wypowiedzenia umowy dotyczyły zaś tylko ubezpieczyciela i nie mogły zawęzać prawa ubezpieczającego do wypowiedzenia umowy (k. 7 verte – 8, k. 11 – 11 verte).

Postanowieniem z dnia 17 lutego 2020 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tarnowie stwierdzając w uzasadnieniu utratę mocy przez nakaz zapłaty wydany w elektronicznym postępowaniu upominawczym w dniu 22 stycznia 2020 r. (k. 16).

W pozwie wniesionym w następstwie przekazania sprawy do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Tarnowie Wydziałowi V Gospodarczemu strona powodowa powtórzyła żądanie pozwu wyrażone w pozwie wniesionym w elektronicznym postępowaniu upominawczym oraz powieliła argumenty powołane w uzasadnieniu pozwu wniesionego w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Ponadto zażądała zasądzenia kosztów procesu w kwotach 14,76 zł tytułem kosztów notarialnie poświadczonego pełnomocnictwa, 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 30,00 zł tytułem opłaty od pozwu (k. 27 – 28 verte).

W piśmie procesowym z dnia 8 października 2020 r. (...) spółka akcyjna podał, że umowa ubezpieczenia będąc podstawą dochodzonej należności została przepisana na pozwanego z dniem nabycia auta zgodnie z art. 31. i art. 32. ust. 4. ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (tekst jeden.: Dz. U. z 2021 r., poz. 854) (k. 24).

II

Sąd Rejonowy w Tarnowie ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

W dniu 27 września 2016 r. S. M. spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą we W. jako finansujący zawarła z P. K. jako korzystającym umowę leasingu. Przedmiotem umowy było oddanie przez (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością do odpłatnego używania P. K. pojazdu S. (...) rok produkcji 2016 r. (§ 1. i § 2. ust. 1. umowy leasingu numer (...) z dnia 27 września 2016 r.)

Zgodnie z postanowieniami umowy leasingu przedmiot leasingu zostać miał ubezpieczony w pierwszym roku w pełnym zakresie przez i na koszt korzystającego na warunkach określonych w ogólnych warunkach umowy leasingu. Po upływie pierwszego roku przedmiot leasingu ubezpieczony zostać miał według wyboru korzystającego przez i na koszt korzystającego lub przez finansującego na koszt korzystającego na warunkach określonych w ogólnych warunkach umowy leasingu oraz tabeli opłat dodatkowych (§ 6. ust. 1. umowy leasingu numer (...) z dnia 27 września 2016 r.).

Dowód: odpis umowy leasingu numer (...) z dnia 27 września 2016 r. – k. 75 – 78.

Pojazd S. (...) P. K. używał na podstawie umowy leasingu przez 3 kolejne lata.

W pierwszym roku, kiedy P. K. używał tego pojazdu, umowę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, autocasco i następstw nieszczęśliwych wypadków zawarł leasingodawca a P. K. zapłacił składkę.

W kolejnych latach to P. K. zawierał umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej, autocasco i następstw nieszczęśliwych wypadków dotyczące tego pojazdu, po czym dokumenty świadczące o ubezpieczeniu przedstawiał leasingodawcy.

Dowód: przesłuchanie pozwanego P. K. – k. 81 verte – 82 verte .

W dniu 22 września 2017 r. T. (1) spółka akcyjna jako ubezpieczyciel zawarło z P. K. jako ubezpieczającym umowę ubezpieczenia m. in. od odpowiedzialności cywilnej i w zakresie autocasco pojazdu S. (...) rok produkcji 2016 r. o numerze rejestracyjnym (...) na okres od dnia 27 września 2017 r. do dnia 26 września 2018 r.

Dowód: wydruk wniosku – polisy numer (...) – k. 80.

Na podstawie wniosku z dnia 25 września 2018 r. pomiędzy T. (1)spółką akcyjną jako ubezpieczycielem a P. K. jako ubezpieczającym doszło do zawarcia na kolejny okres od dnia 27 września 2018 r. do dnia 26 września 2019 r. umowy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej pojazdu S. (...) rok produkcji 2016 r. o numerze rejestracyjnym (...).

Dowód: wydruk wniosku – polisy numer (...) – k. 79.

We wrześniu 2018 r. P. K. zapłacił za samochód marki S. o numerze rejestracyjnym (...) ratę, na podstawie której uzyskał prawo do nabycia pojazdu.

Pomimo tego, że P. K. zawarł już umowę ubezpieczenia pojazdu, to leasingodawca również zawarł umowę ubezpieczenia pojazdu bez poinformowania P. K.. O tym, że pojazd został ubezpieczony przez leasingodawcę, P. K. dowiedział się już po tym, jak zwrócił się o dokumenty w postaci dowodu rejestracyjnego, karty pojazdu.

Dowód: przesłuchanie pozwanego P. K. – k. 81 verte – 82 verte .

W dniu 9 października 2018 r. został sporządzony pisemny aneks do umowy ubezpieczenia numer (...) z dnia 26 września 2018 r. zawartej na okres od dnia 27 września 2018 r. do dnia 26 września 2019 r. m. in. odpowiedzialności cywilnej, następstw nieszczęśliwych wypadków i autocasco pojazdu S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) rok produkcji 2016 r.

W treści aneksu podpisanego tylko i wyłącznie przez przedstawiciela (...) spółki akcyjnej stwierdzono, że ubezpieczonym, ubezpieczającym jak i korzystającym z samochodu marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) był P. K. oraz że aneks został sporządzony w związku ze sprzedażą tego pojazdu w dniu 3 października 2018 r. na podstawie dokumentu oznaczonego numerem (...) z dnia 3 października 2018 r.

Dowód: częściowo odpis aneksu z dnia 9 października 2018 r. do polisy (...) – k. 34.

W pisemnym wezwaniu z dnia 26 września 2019 r. (...) spółka akcyjna wezwał P. K. do zapłaty łącznie kwoty 2.574,56 zł w tym kwoty 2.499,00 zł tytułem należności głównej i kwoty 75,56 zł tytułem odsetek ustawowych naliczonych od dnia 20 września 2019 r. W wezwaniu do zapłaty wskazano, że dotyczyło ono niezapłaconej składki z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia numer (...), której przedmiotem pozostawał pojazd marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

Dowód: odpis pisemnego wezwania do zapłaty z dnia 26 września 2019 r. – k. 36.

P. K. nie zawierał umowy ubezpieczenia pojazdu S. w zakresie autocasco po jego nabyciu od leasingodawcy.

W piśmie z dnia 6 października 2018 r. P. K. wypowiedział umowę ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej pojazdu marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) w związku z dysponowaniem ubezpieczeniem na podstawie innej umowy ubezpieczenia.

Oświadczenie zostało złożone (...) spółce akcyjnej w dniu 18 października 2018 r.

Dowód: odpisy pisemnego oświadczenia z dnia 6 października 2018 r. – k. 9 verte , k. 13; przesłuchanie pozwanego P. K. – k. 81 verte – 82 verte .

W dniu 18 października 2018 r. P. K. złożył również wypowiedzenie umowy ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej a także w zakresie autocasco i następstw nieszczęśliwych wypadków, która to umowa dotyczyła pojazd marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

Pisemne oświadczenie o wypowiedzeniu zostało złożone (...) spółce akcyjnej w dniu 18 października 2018 r.

Dowód: odpisy pisemnego oświadczenia – k. 10, k. 13 verte ; odpisy pisma z dnia 9 października 2019 r. – k. 10 verte , k. 14.

W piśmie z dnia 9 października 2019 r. kierowanym do (...) spółka akcyjna potwierdził, że dokumenty w postaci pisemnych oświadczeń dotyczących rezygnacji z umowy ubezpieczenia o numerze (...) zostały doręczone zakładowi ubezpieczeń w dniu 18 października 2018 r., w związku z czym doszło do rozwiązania umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej oraz w zakresie następstw nieszczęśliwych wypadków.

Jednocześnie (...) spółka akcyjna wyjaśnił, że umowa ubezpieczenia autocasco pozostała w mocy i obowiązywała do dnia 26 września 2019 r.

Dowód: odpisy pisma z dnia 9 października 2019 r. – k. 10 verte , k. 14.

Rekonstrukcji stanu faktycznego w części sąd dokonał na podstawie odpisów dokumentów i wydruków zgromadzonych w toku postępowania dowodowego. Sąd nie dopatrzył się uchybień w ich treści oraz formie.

Dowody z odpisów dokumentów prywatnych jak i z wydruków sąd uznał w całości za autentyczne i wiarygodne. Żadna ze stron ich nie kwestionowała, tak pod względem poprawności formalnej jak i materialnej. Nie ujawniły się też jakiegokolwiek okoliczności podważające moc dowodową tych dokumentów, które należałoby brać pod uwagę z urzędu. Domniemania, z których korzystają dokumenty urzędowe jak i prywatne [autentyczności i złożenia zawartego w nim oświadczenia przez osobę, która podpisała dokument prywatny (vide: T. Ereciński, „Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Część pierwsza. Postępowanie rozpoznawcze. Część druga. Postępowanie zabezpieczające. Tom 1”, wydanie 2, Wydawnictwo Prawnicze LexisNexis, Warszawa 2007 r., pod red. T. Erecińskiego, s. 576, teza 11 do art. 245, s. 590, teza 1 do art. 253)], pozostały niewzruszone. Dokumenty prywatne stanowiły dowód tego, że osoby, które je podpisały, złożyły oświadczenia zawarte w dokumentach (art. 245. k.p.c. w zw. z art. 233. § 1. k.p.c.). Wydruki natomiast stanowiły dowód co do istnienia zapisu komputerowego o określonej treści, która została w nich zawarta, w chwili dokonywania wydruku (k. 309. k.p.c. w zw. z art. 233. § 1. k.p.c.) (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 8 lutego 2013 r., sygn. akt I ACa 1399/12, nie publ., LEX numer 1362755).

Osobnego omówienia wymagał natomiast odpis dokumentu prywatnego w postaci przedłożonego przez stronę powodową odpisu aneksu z dnia 9 października 2018 r. do polisy (...).

Dokument prywatny jakkolwiek nie został wyposażony w domniemanie prawne zgodności jego treści z rzeczywistym stanem, to jednak może stanowić samodzielny środek dowodowy i w oparciu o jego treść sąd ma możliwość wyrokowania. Dokument prywatny pozostaje jednym z dowodów wymienionych w kodeksie postępowania cywilnego i podlega ocenie tak jak wszystkie inne dowody (vide: art. 233. § 1. k.p.c.). Może zatem stanowić podstawę ustaleń faktycznych i wyrokowania (vide: wyrok i uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 30 czerwca 2004 r., sygn. akt IV CK 474/03, publ. OSNC 2005 r., nr 6, poz. 113; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 września 1985 r., sygn. akt IV PR 200/85, publ. OSNCP 1986 r., nr 5, poz. 84; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2000 r., sygn. akt I CKN 804/98, nie publ., LEX nr 50890).

Dokument prywatny w świetle brzmienia art. 253. k.p.c. ma znacznie mniejszą moc dowodową, jeżeli miałby świadczyć na rzecz strony, która go sporządziła. Ma za to dużą wartość dowodową, jeśli pochodzi od osoby trzeciej, niezwiązanej ze stronami i od nich niezależnej. Założyć bowiem można wówczas, że intencją wystawcy takiego dokumentu nie było wzmocnienie bądź też osłabienie którejkolwiek ze stron postępowania (vide: uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 06 listopada 2002 r., sygn. akt I CKN 1280/2000, nie publ., LEX nr 78358).

Dokument ten ze względu na brak domniemania zgodności z rzeczywistym stanem jako dokument prywatny podlega ocenie sądu wedle reguł statutowanych przepisem art. 233. § 1. k.p.c. Skoro bowiem dokument prywatny nie korzysta z domniemania prawdziwości zawartych w nim oświadczeń, to każda osoba mająca w tym interes prawny może twierdzić i dowodzić, że treść złożonych oświadczeń nie odpowiada stanowi rzeczywistemu (vide: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 1982 r., sygn. akt III CRN 65/82, nie publ., LEX nr 8414).

Przedstawiony przez (...) spółkę akcyjną odpis dokumentu w postaci odpisu aneksu z dnia 9 października 2018 r. do polisy (...) nie mógł stanowić wystarczająco pewnego dowodu świadczącego o zasadności powództwa w zakresie nie tylko kwoty żądanej tytułem składki na ubezpieczenie z tytułu umowy ubezpieczenia autocasco ale i w zakresie tego, że doszło do zawarcia umowy ubezpieczenia autocasco pomiędzy stronami procesu a tym bardziej, że doszło do przejścia praw i obowiązków z umowy ubezpieczenia autocasco zawartej przez finansującego na pozwanego jako nabywającego od finansującego pojazd marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Przede wszystkim odpis tego dokumentu nie znajdował żadnego potwierdzenia w innych dokumentach czy też odpisach dokumentów albo w treści przesłuchania pozwanego. Co więcej z treści odpisu tego dokumentu jak i z przesłuchania pozwanego wynikało, że P. (...) spółka akcyjna nie zawarł z P. K. po nabyciu pojazdu S. przez pozwanego umowy ubezpieczenia w zakresie autocasco. Nie wynikało to ani z treści odpisu aneksu podpisanego tylko i wyłącznie przez przedstawiciela (...) spółki akcyjnej ani z depozycji pozwanego. Brak było również innych środków dowodowych świadczących o przejściu praw i obowiązków z umowy ubezpieczenia autocasco

w związku z zawartą umową sprzedaży pojazdu z dotychczasowego właściciela na nabywcę. Możliwości przyjęcia kontynuacji takiej umowy w zakresie ubezpieczenia autocasco w świetle brzmienia art. 823. § 1. i § 2. k.c. Odpis aneksu zatem nie mógł świadczyć o zawarciu kolejnej umowy ubezpieczenia przez P. K. z P. (...) spółką akcyjną ani o przejściu praw i obowiązków z umowy ubezpieczenia autocasco z właściciela pojazdu na jego nabywcę, jako że nie tylko nie znajdowało to potwierdzenia

w innych dowodach pisemnych ale i nie znalazło potwierdzenia w zeznaniach pozwanego zaś strona powodowa nie przedstawiła żadnych innych środków dowodowych w odpowiednim czasie, które wskazywałyby, że do zawarcia umowy ubezpieczenia autocasco na okres czasu przypadający po dniu nabycia pojazdu przez P. K. lub do przejścia na pozwanego uprawnień i obowiązków z takiej umowy zawartej jeszcze przed nabyciem pojazdu przez P. K. w sposób czynny doszło. Nie pozwalały zatem na wyciągnięcie innych wniosków żadne z pozostałych dowodów zaoferowanych przez stronę powodową. Wobec nieprzedstawienia dokumentów czy też innych dowodów świadczących o zawarciu przez P. (...) spółkę akcyjną

z P. K. umowy ubezpieczenia autocasco jak i o zawarciu umowy przeniesienia prawa i obowiązków przez dotychczasowego finansującego z dotychczasowym korzystającym nie mógł zatem sąd zweryfikować prawdziwości

twierdzeń strony powodowej jedynie w oparciu o odpis aneksu do umowy ubezpieczenia jako dokumencie pochodzącym jedynie od strony powodowej. Strona powodowa nie przedstawiła nie tylko samych dokumentów świadczących o zawarciu takiej umowy ubezpieczenia z P. K. ale także nie powołała innych środków dowodowych pozwalających ustalić jej zawarcie zgodnie z treścią tego aneksu czy też że doszło do zawarcia pomiędzy sprzedawcą a kupującym pojazd S. umowy przeniesienia praw i obowiązków z umowy ubezpieczenia autocasco zawartej przed zbyciem samochodu.

Sąd nie przyjął zatem w konsekwencji braku dostatecznej wiarygodności dokumentu prywatnego w postaci odpisu aneksu do umowy ubezpieczenia oraz wobec niemożliwości zweryfikowania treści tego dokumentu z innymi środkami dowodowymi, że doszło do zawarcia umowy ubezpieczenia autocasco przez P. (...)spółkę akcyjną z P. K. bądź też że doszło do przeniesienia pra i obowiązków z takiej umowy zawartej jeszcze przed nabyciem pojazdu przez pozwanego na P. K.. Nie uznał tym samym sąd, że wskazana w pozwie kwota tytułem składki z tytułu zawarcia umowy ubezpieczenia należała się stronie powodowej.

Na marginesie jedynie należało zaznaczyć, że wbrew treści pisma procesowego strony powodowej z dnia 8 października 2020 r. do umowy ubezpieczenia autocasco, z której strona powodowa wywodziła swoje roszczenie, nie znajdowały zastosowania przepisy art. 31. i art. 32. ust. 4. ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych.

Sąd postanowił na podstawie art. 235¹. k.p.c. w zw. z art. 235². § 2. k.p.c. pominąć dowód z wydruku faktury VAT numer (...) z dnia 4 października 2018 r. dołączony do pisma procesowego strony powodowej z dnia 8 października 2018 r. albowiem pomimo dołączenia tego wydruku do pisma nie został on w ogóle wskazany jako środek dowodowy jak i nie zostały określone żadne fakty, które miały zostać wykazane takim dowodem, zatem uznać należało, że wydruk faktury VAT w ogóle nie został żadnym wnioskiem dowodowym strony powodowej zgodnie z art. 235¹. k.p.c.

Przesłuchanie pozwanego P. K. stanowić mogło podstawę czynionych ustaleń faktycznych, jako że w zakresie okoliczności relewantnych

z punktu widzenia rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy co do zasady treść depozycji pozwanego jawiła się jako jasna i logiczna, a nadto wykazywała wewnętrzną spójność i korespondowała z pozostałą częścią materiału dowodowego. Nadto zeznania pozwanego znajdowały potwierdzenie w pozostałym zgromadzonym materiale dowodowym stanowiąc spójną całość, zatem sąd nie znalazł powodów, by kwestionować którąkolwiek ich część tym bardziej, że strona powodowa nie przedstawiła żadnego dowodu, który mógłby poddać w wątpliwość te depozycje.

Sąd postanowił pominąć dowód z przesłuchania za stroną powodową osób wchodzących w skład organu uprawnionego do reprezentowania strony powodowej jako osoby prawnej, gdyż zgłoszone pozostałe środki dowodowe pozwoliły w wystarczającym stopniu wyjaśnić fakty istotne dla rozstrzygnięcia sprawy [art. 299. k.p.c. i art. 300. § 1. k.p.c. w zw. z art. 227. k.p.c. oraz art. 235². § 1. pkt 2) k.p.c.] a ponadto żadna ze stron takiego środka dowodowego nie zaoferowała. Dowód z przesłuchania stron ma charakter subsydiarny, uzupełniający i winien być przeprowadzony wówczas, gdy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy może okazać się niewystarczający dla merytorycznego rozstrzygnięcia sprawy, co nie miało miejsca w rozstrzyganej sprawie. Jako że wszystkie okoliczności sprawy zostały dostatecznie wyjaśnione, nie było podstaw do tego, by uzupełniać materiał dowodowy przeprowadzając dowód z przesłuchania osób wchodzących w skład zarządu strony powodowej jako osoby prawnej.

III

Sąd Rejonowy w Tarnowie zważył, co następuje:

Powództwo okazało się bezzasadne i jako takie w całości podlegało oddaleniu, gdyż wbrew twierdzeniom strony powodowej wobec przeniesienia prawa własności pojazdu, który był przedmiotem umowy leasingu jak i umowy ubezpieczenia autocasco, nie doszło ani do zawarcia takiej umowy ubezpieczenia pomiędzy stroną powodową a pozwanym

jak i nie doszło do przeniesienia praw a co za tym idzie i obowiązków z umowy ubezpieczenia autocasco dotyczącej pojazdu S. z poprzedniego właściciela tego pojazdu na jego nabywcę, tj. P. K..

Strona powodowa P. (...) spółka akcyjna

z siedzibą w W. domagała się zasądzenia od pozwanego P. K. kwoty 2.499,00 zł w oparciu o art. 805. § 1. k.c. i art. 821. k.c. jak i art. 823. § 1. i 2. k.c. oraz art. 471. k.c., art. 476. k.c. i art. 477. § 1. k.c. wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie w transakcjach handlowych liczonymi od kwot

- 854,00 zł od dnia 26 lutego 2019 r. do dnia zapłaty,
- 792,00 zł od dnia 24 maja 2019 r. do dnia zapłaty,
- 853,00 zł od dnia 24 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty

w oparciu o art. 359. § 1. k.c. oraz 481. § 1. k.c. jak i art. 4a. oraz art. 7. ust. 1. ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych obecnie zwaną ustawą o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2021 r., poz. 424).

W myśl art. 805. § 1. k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę.

Świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie m. in. przy ubezpieczeniu majątkowym – określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku [art. 805. § 1. pkt 2) k.c.].

Po myśli art. 821. k.c. przedmiotem ubezpieczenia majątkowego może być każdy interes majątkowy, który nie jest sprzeczny z prawem i daje się ocenić w pieniądzu.

W razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia prawa z umowy ubezpieczenia mogą być przeniesione na nabywcę przedmiotu ubezpieczenia. Przeniesienie tych praw wymaga zgody ubezpieczyciela, chyba że umowa ubezpieczenia lub ogólne warunki ubezpieczenia stanowią inaczej (art. 823. § 1. k.c.).

W razie przeniesienia praw, o których mowa w § 1, na nabywcę przedmiotu przechodzą także obowiązki, które ciążyły na zbywcy, chyba że strony za zgodą ubezpieczyciela umówiły się inaczej. Pomimo tego przejścia obowiązków zbywca odpowiada solidarnie z nabywcą za zapłatę składki przypadającej za czas do chwili przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę (art. 823. § 2. k.c.).

Stosownie do brzmienia art. 471. k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Po myśli art. 476. k.c. dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Nie dotyczy to wypadku, gdy opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Stosownie do treści art. 477. § 1. k.c. w razie zwłoki dłużnika wierzyciel może żądać, niezależnie od wykonania zobowiązania, naprawienia szkody wynikłej ze zwłoki.

Odsetki od sumy pieniężnej należą się tylko wtedy, gdy to wynika z czynności prawnej albo z ustawy, z orzeczenia sądu lub z decyzji innego właściwego organu (art. 359. § 1. k.c.).

Po myśli art. 481. § 1. k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Stosownie do treści art. 4a. ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych obecnie zwaną ustawą o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych do transakcji handlowych nie stosuje się przepisu art. 481 § 2 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. z 2018 r. poz. 1025, 1104, 1629, 2073 i 2244).

W myśl przepisu art. 7. ust. 1. ustawy o przeciwdziałaniu nadmiernym opóźnieniom w transakcjach handlowych w transakcjach handlowych – z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest podmiot publiczny – wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe za opóźnienie w transakcjach handlowych, chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie;
- 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie.

Norma art. 805. § 1. k.c. zawiera regulację statuującą istotę umowy ubezpieczenia określa elementy istotne przedmiotowo (essentialia negotii) umowy ubezpieczenia oraz zasadnicze obowiązki stron umowy ubezpieczenia. Stosownie do brzmienia tego przepisu umowa ubezpieczenia pozostaje umową konsensualną, tj. dochodzi do skutku w wyniku osiągnięcia porozumienia przez kontrahentów, jest umową dwustronnie zobowiązującą a jednocześnie jest wzajemną, choć świadczenie zakładu ubezpieczeń nie musi zostać spełnione, jeśli przez czas trwania umowy ubezpieczenia do zajścia zdarzenia obligującego do wypłaty określonego świadczenia nie dojdzie.

Norma art. 805. § 1. k.c. zawiera regulację statuującą istotę umowy ubezpieczenia, określa elementy istotne przedmiotowo (essentialia negotii) umowy ubezpieczenia oraz zasadnicze obowiązki stron umowy ubezpieczenia. Stosownie do brzmienia tego przepisu umowa ubezpieczenia pozostaje umową konsensualną, tj. dochodzi do skutku w wyniku osiągnięcia porozumienia przez kontrahentów, jest umową dwustronnie zobowiązującą choć nie jest jednocześnie umową wzajemną w rozumieniu art. 487. § 1. k.c. (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2006 r., sygn. akt IV CSK 125/06, publ. OSCNC – ZB. D. 2008 r., z. A, poz. 7, s. 44), jako że świadczenie zakładu ubezpieczeń nie musi zostać spełnione, jeśli przez czas trwania umowy ubezpieczenia do zajścia zdarzenia obligującego do wypłaty określonego świadczenia nie dojdzie.

Umowa ubezpieczenia nie ma zatem charakteru wzajemnego, choć odpowiednikiem świadczenia ubezpieczającego w postaci składki pozostaje świadczenie zakładu ubezpieczeń co do zasady najczęściej pieniężne spełniane w sytuacji zaistnienia zdarzenia określonego w umowie ubezpieczenia.

Podstawowym obowiązkiem ubezpieczyciela wynikającym z umowy ubezpieczenia pozostaje wypłata świadczenia określonego umową ubezpieczenia w ramach udzielonej ochrony ubezpieczeniowej w sytuacji zaistnienia zdarzenia ubezpieczeniowego zaś w przypadku ubezpieczającego podstawowym obowiązkiem pozostaje opłacanie umówionej składki. Obowiązki te statuowane zostały w przepisie art. 805. § 1. i § 2. k.c. i były takie same w przypadku umowy ubezpieczenia majątkowego, co wynikało z art. 821. k.c. w zw. z art. 805. § 1. i § 2. pkt 1) k.c.

Na podstawie częściowo bezspornego stanu faktycznego jak i poczynionych ustaleń faktycznych należało stwierdzić, że pomiędzy P. (...) spółką akcyjną jako ubezpieczycielem a P. K. nie doszło do zawarcia umowy zawierającej elementy przedmiotowo istotne właściwe dla umowy ubezpieczenia w szczególności umowy ubezpieczenia autocasco pojazdu S. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Strona powodowa nie wykazała również, w jakiej wysokości w istocie składka na ubezpieczenie z tytułu umowy ubezpieczenia autocasco tego pojazdu należałaby się, gdyż nie przedstawiła żadnego dokumentu, z którego taka okoliczność mogłaby wynikać. Co więcej strona powodowa nie wykazała, że doszło do przejścia prawa i obowiązków z umowy ubezpieczenia autocasco pojazdu S. (...) o numerze rejestracyjnym (...)

z poprzedniego właściciela tego samochodu, czyli finansującego, na dotychczasowego korzystającego, który nabył pojazd od finansującego.

Na podstawie częściowo bezspornego stanu faktycznego jak i poczynionych ustaleń faktycznych należało zatem stwierdzić, że pomiędzy P. K. a (...) spółką akcyjną nie doszło do zawarcia umowy ubezpieczenia autocasco na okres przypadający od dnia 3 października 2018 r. do dnia 26 września 2019 r. zawierającej elementy przedmiotowo istotne właściwe dla umowy ubezpieczenia, w wyniku której P. (...) spółka akcyjna zobowiązałaby się zapłacić świadczenie odszkodowawcze w związku ze szkodą w mieniu w postaci pojazdu S. (...) o numerze rejestracyjnym (...). Nie doszło również do przeniesienia praw i obowiązków z dobrowolnej umowy ubezpieczenia autocasco pojazdu S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) z poprzednika prawnego P. K. na pozwanego.

Jak wynikało z art. 823. § 1. i § 2. k.c. „zbycie przedmiotu ubezpieczenia nie powoduje samo przez się przejścia praw wynikających z umowy ubezpieczenia na nabywcę. Wprawdzie teza ta nie wynika wprost z brzmienia przepisu, jednak uzasadnia ją użyty zwrot „mogą być przeniesione”, odnoszący się do praw z umowy ubezpieczenia w wypadku zbycia przedmiotu ubezpieczenia. Zwrot ten nadaje zarazem taki sens rozważanemu przepisowi, że przejście praw z umowy ubezpieczenia staje się skutkiem zbycia przedmiotu ubezpieczenia wtedy, gdy strony transakcji tak postanowią. W przeciwnym razie, stosownie do § 3, stosunek ubezpieczenia wygasa z chwilą przejścia przedmiotu ubezpieczenia na nabywcę, ze względu na brak interesu ubezpieczeniowego. Na rzecz wniosku, że od woli stron zależy, czy wraz ze zbyciem przedmiotu ubezpieczenia nastąpi przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia, przemawia ponadto warunek określony w § 1 zdanie drugie uzależniający przeniesienie praw na nabywcę od zgody ubezpieczyciela, gdyby bowiem przeniesienie praw łączyło się automatycznie ze zbyciem przedmiotu ubezpieczenia, to wymóg uzyskania zgody ubezpieczyciela na to przeniesienie byłby zbędny. Przede wszystkim jednak art. 823 § 1 należy interpretować łącznie z § 3, ponieważ stanowi on wypowiedź ustawodawcy co do tego, że do kontynuacji praw z umowy ubezpieczenia w razie zbycia przedmiotu ubezpieczenia konieczne jest „przeniesienie” tych praw, czyli czynność zbywcy i nabywcy wyrażająca ich wolę w tym przedmiocie. Artykuł 823 § 3 stanowi również, że jeżeli prawa z umowy ubezpieczenia nie zostały przeniesione, stosunek ubezpieczenia wygasa, zachodzi bowiem brak interesu ubezpieczeniowego. W związku z przedstawioną regulacją nasuwają się dwa wnioski. Po pierwsze, brak woli stron (zbywcy i nabywcy) w kwestii przeniesienia praw z umowy ubezpieczenia ze zbywcy na nabywcę nie wymaga składania przez którąkolwiek z nich formalnych oświadczeń w tym przedmiocie, np. na piśmie, konstrukcja § 3 bowiem jest taka, że nieprzeniesienie na nabywcę praw z umowy ubezpieczenia powoduje automatyczne wygaśnięcie stosunku ubezpieczenia. Po drugie, tylko przeniesienie praw z umowy ubezpieczenia wymaga uzewnętrznienia w postaci określonego zachowania się stron, gdyż w myśl § 1 zdanie drugie skuteczność przeniesienia zależy od zgody ubezpieczyciela; wola oraz zamiar zbywcy i nabywcy powinny być zatem podane mu do wiadomości po to, by mógł zająć stanowisko w sprawie” (tak H. Ciepla, „Kodeks cywilny. Komentarz. Zobowiązania. III. Część 2”, Wydawnictwo LexisNexis, Warszawa 2013 r., wydanie 1, pod red. J. Gudowskiego, ss. 875 – 876, tezy 4 – 6 do art. 823).

Odnosząc się zatem do żądania strony powodowej co do zapłaty kwoty w łącznej wysokości 2.499,00 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwot

- 854,00 zł od dnia 26 lutego 2019 r. do dnia zapłaty,
- 792,00 zł od dnia 24 maja 2019 r. do dnia zapłaty,
- 853,00 zł od dnia 24 sierpnia 2019 r. do dnia zapłaty

tytułem składki w związku z zawarciem umowy ubezpieczenia autocasco samochodu marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...), stwierdzić należało, iż żądanie to mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie mogło zasługiwać na uwzględnienie. Żądanie takie znajdowałoby swoje uzasadnienie jedynie w sytuacji związania pozwanego P. K. oraz powodowego P. (...) spółki akcyjnej stosunkiem prawnym – w tym wypadku umową ubezpieczenia majątkowego w postaci ubezpieczenia autocasco. W rozpatrywanej tutaj sprawie nie miał miejsca żaden fakt, który wskazywałby na zaistnienie takiego stosunku wiążącego strony procesu. Jak wskazano powyżej, strona

powodowa (...) spółka akcyjna nie wykazała w toku procesu istnienia umowy wiążącej strony dotyczącej ubezpieczenia autocasco pojazdu mechanicznego w postaci samochodu marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...) na okres czasu przypadający od dnia 3 października 2018 r. do dnia 26 września 2019 r., z której wypływałoby uprawnienie strony powodowej do domagania się od pozwanego zapłaty składki. Nie istniał zatem stosunek zobowiązaniowy między stronami, który stanowiłby podstawę prawną dla niniejszego powództwa w zakresie kwoty 2.499,00 zł. Aby taka umowa istniała i skutecznie wiązała strony, musiałyby zaistnieć zgodne oświadczenia woli dwóch stron zmierzające do ustanowienia, zmiany lub zniesienia stosunku prawnego (Grzybowski – Prawo cywilne, PWN Warszawa 1981, str. 65; Z. Radwański – Prawo cywilne – część ogólna, CHBeck, str. 142). Ewentualnie w świetle treści art. 823. § 1. i § 2. k.c. musiałby zaistnieć zgodny zamiar stron umowy sprzedaży tego pojazdu co do przeniesienia praw a tym samym obowiązków z umowy ubezpieczenia autocasco ze sprzedawcy na nabywcę.

W niniejszej sprawie nie istniał żaden umowny stosunek prawny pomiędzy stronami uzasadniający żądanie powództwa w zakresie kwoty 2.499,00 zł, a przynajmniej (...) spółka akcyjna jego istnienia nie wykazała. Tak więc w świetle powyższego nie sposób uznać, iż spełnione zostały przesłanki niezbędne do przychylenia się do pozwu w tym zakresie. Wykazanie wszystkich okoliczności i warunków dotyczących wiążącego strony stosunku prawnego w zakresie umowy ubezpieczenia oraz udowodnienie ich przed sądem spoczywało w przedmiotowym postępowaniu na P. (...) spółce akcyjnej jako stronie powodowej wnoszącej pozew z żądaniem zapłaty za usługę. Strona powodowa winna była wykazać wszystkie fakty istotne dla rozstrzygnięcia i przedstawiać dowody na ich poparcie. O takim właśnie rozkładzie ról w toczącym się procesie decydowały obowiązujące w przepisach kodeksu postępowania cywilnego zasady procesowe. Na czoło wysuwały się tutaj zasady rozkładu ciężaru dowodu oraz zasada kontradiktoryjności. Z pierwszej wynikało, iż podmiotem, na którym spoczywa obowiązek udowodnienia faktów istotnych dla sprawy, jest ten kto na takie się powołuje i kto wyciąga z nich pozytywne skutki prawne. Tak więc to strona powodowa domagając się zapłaty kwoty w łącznej wysokości 2.499,00 zł z tytułu składki w związku z istnieniem umowy ubezpieczenia autocasco winna była wykazać, że zachodziły ku temu przesłanki, a nie pozwany że tak nie było. To po stronie powodowej winna była leżeć inicjatywa dowodowa ukierunkowana na wykazanie, że stosunek prawny uzasadniający żądanie pozwu istnieje pomiędzy stronami. Rola sądu w tak rozgrywanej się sprawie ogranicza się jedynie do pozostawania obiektywnym arbitrem w sporze stron (zasada kontradiktoryjności). Sąd jedynie wyjątkowo może wykazywać inicjatywę dowodową spoczywającą cały czas na stronach pod groźbą przegrania procesu.

Zdanie powyższe w pełni zgodne było z przyjętą linią orzecznictwa i wykładni Sądu Najwyższego, który stwierdził, że „system kontradiktoryjnego procesu oznacza m. in. że strona prowadzi go na własne ryzyko dowodowe, gdyż art. 232 k.p.c. in fine stwarza Sądowi tylko możliwość, a nie obowiązek, dopuszczenia uzupełniającego dowodu nie wskazanego przez strony. Przewidziane w art. 232 k.p.c. uprawnienie Sądu do dopuszczenia dowodu nie wskazanego przez strony ma charakter wyjątkowy, co oznacza że nieprzeprowadzenie tego dowodu przez Sąd z urzędu tylko w szczególnym wypadku może uzasadnić podstawy kasacji” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 marca 1998 r., sygn. akt II CKN 656/97, publ. OSNC 1998 r., nr 12, poz. 208; vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 września 1998 r., sygn. akt II UKW 182/98, publ. OSNAPiUS 1997 r., nr 17, poz. 125 cytowany w podręczniku „Dowodzenie w procesie cywilnym” K. Kołakowskiego, s. 78).

Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (art. 6 k.c.)” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 r., sygn. akt I CKU 45/96, publ. OSNC 1997 r., nr 6 – 7, poz. 76, glosa aprobująca: A. Zieliński, publ. Palestra 1998 r., nr 1 – 2, poz. 204, przegląd orzecznictwa: S. Dmowski, publ. PS 1999 r., nr 1, s. 70, przegląd orzecznictwa: A. Górski, publ. PS 1999 r., nr 10, s. 54).

Nie budziło zatem wątpliwości, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy to stronę powodową obciążał obowiązek wykazania istnienia roszczenia stanowiącego podstawę dochodzonego w tej sprawie żądania zapłaty z tytułu składki w związku z umową ubezpieczenia. Strona powodowa temu obowiązkowi nie podołała. Zawnioskowane przez nią środki dowodowe zmierzające do wykazania tego roszczenia zarówno co do zasady jak i wysokości okazały się niewystarczające. Strona powodowa na wykazanie tego roszczenia przedstawiła m. in. odpis dokumentu w postaci

aneksu do umowy ubezpieczenia (k. 34). Poza tym dokumentem strona powodowa nie przedstawiła na poparcie swojego żądania innych dowodów, które dobitnie przekonywałyby do jej racji. Wręcz przeciwnie. Analiza materiału dowodowego prowadziła do wniosku, iż strona powodowa nie zawiązała się z pozwanym umową ubezpieczenia autocasco na okres czasu przypadający od dnia 3 października 2018 r. do dnia 26 września 2019 r. P. K. nie był zatem związany stosunkiem obligacyjnym z ubezpieczycielem będącym stroną powodową, z którego to stosunku wynikałby obowiązek, jako stwierdzenia istnienia przez zasądzenie kwoty objętej żądaniem pozwu domagała się strona powodowa. Powyższe okoliczności nie mogły w żaden sposób doprowadzić do pozytywnego zweryfikowania żądania pozwu P. (...) spółki akcyjnej w zakresie zapłaty składki z tytułu umowy ubezpieczenia autocasco pojazdu mechanicznego.

Mając na uwadze zasady logiki i doświadczenia życiowego – oraz fakt, że strona powodowa na potwierdzenie zawarcia przez strony umowy ubezpieczenia, nie przedstawiła żadnych innych dowodów a to samego dokumentu umowy ubezpieczenia – stwierdzić jednoznacznie należało, iż roszczenie P. (...) spółki akcyjnej było całkowicie bezpodstawne. Strona powodowa nie przedstawiła takich dokumentów a rzeczą powodowej spółki jako profesjonalisty w obrocie gospodarczym było skompletowanie wszelkich dokumentów na wykazanie dochodzonego przed sądem roszczenia.

Na podstawie poczynionych ustaleń faktycznych należało stwierdzić, że strony umowy ubezpieczenia autocasco pojazdu mechanicznego na okres czasu przypadający od dnia 3 października 2018 r. do dnia 26 września 2019 r. nie zawarły. Trudno w takiej sytuacji uznać, że tym samym P. K. zawarł

z (...) spółką akcyjną umowę ubezpieczenia autocasco zawarł. Jak ustalono, P. (...) spółka akcyjna jakkolwiek prowadził działalność polegającą na zawieraniu umów ubezpieczenia i udzielaniu w ten sposób ochrony ubezpieczeniowej, to jednak brak było dowodów na to, że zawarł umowę ubezpieczenia autocasco pojazdu mechanicznego marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...).

Fundamentalną zasadą w postępowaniu cywilnym jest to, że ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne (art. 6. k.c.). Regułą tę potwierdzała regulacja zawarta w przepisie art. 232. k.p.c. Przepis ten stanowił, że strony są obowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. W efekcie, jeżeli materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie daje podstawy do dokonania odpowiednich ustaleń faktycznych w myśl twierdzeń jednej ze stron, sąd musi wyciągnąć ujemne konsekwencje z braku udowodnienia faktów przytoczonych na uzasadnienie żądań lub zarzutów. Należało to rozumieć w ten sposób, że strona, która nie przytoczyła wystarczających dowodów na poparcie swych twierdzeń, ponosi ryzyko niekorzystnego dla siebie rozstrzygnięcia, o ile ciężar dowodu, co do tych okoliczności na niej spoczywał (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 18 stycznia 2012r. sygn. akt I ACa 1320/11, nie publ. LEX nr 1108777). Nie budziło wątpliwości, że w okolicznościach rozpoznawanej sprawy, to stronę powodową obciążał obowiązek wykazania istnienia roszczenia stanowiącego podstawę dochodzonego w tej sprawie żądania zapłaty, jednak strona powodowa temu obowiązkowi nie podołała. Zawnioskowane przez nią środki dowodowe i przeprowadzone w oparciu o nie postępowanie dowodowe zmierzające do wykazania roszczenia zarówno co do zasady jak i wysokości okazało się niewystarczające. Środki dowodowe powołane przez stronę powodową w ogóle nie potwierdzały zawarcia jakiegokolwiek umowy z pozwanym, o czym co prawda wspomniała strona powodowa w pozwie lecz dowodu na tę okoliczność nie przeprowadziła. Pozwany konsekwentnie przeczył twierdzeniom strony powodowej w tym zakresie. W tej sytuacji to stronę powodową obciążał obowiązek wykazania, że doszło do zawarcia tej umowy, z której wywodziła swoje roszczenia, czego nie uczyniła. P. (...) spółka akcyjna bowiem nie wykazała istnienia stosunku prawnego pomiędzy nim a pozwanym P. K. w zakresie umowy ubezpieczenia autocasco pojazdu mechanicznego.

W niniejszej sprawie zasadność dochodzonego roszczenia nie została zatem udokumentowana przez stronę powodową. Nie wykazała ona w sposób należyty swojego roszczenia. Zgodnie zaś z treścią art. 6. k.c. to na powódzie jako dysponencie niniejszego postępowania spoczywał ciężar wykazania faktów, z których wywodził ona skutki prawne. Przepis ten formułuje podstawową regułę rozkładu ciężaru dowodu w sporze cywilnoprawnym wskazując przede wszystkim, kogo obciążają skutki niepowodzenia procesu dowodzenia (tak zwany ciężar dowodu w znaczeniu materialnoprawnym). W świetle wynikającej z tego przepisu reguły za prawdziwe mogą być w procesie cywilnym przyjęte jedynie te fakty, które zostały udowodnione przez stronę obciążoną ciężarem ich dowodzenia, zaś pominięte

powinny zostać te fakty, które przez stronę obciążoną obowiązkiem dowodzenia nie zostały w sposób należyty wykazane.

W związku z powyższym twierdzenia strony powodowej – wobec braku dowodów na okoliczność ustalenia istnienia pomiędzy stronami umowy ubezpieczenia autocasco pojazdu mechanicznego marki S. (...) o numerze rejestracyjnym (...), na podstawie której pozwany obowiązany został do zapłaty składki z tytułu udzielenia ochrony ubezpieczeniowej – w świetle art. 6. k.c. i art. 232. k.p.c. musiały zostać ocenione negatywnie przez sąd i pociągnąć za sobą skutek w postaci oddalenia powództwa. Przedstawione przez stronę powodową środki dowodowe nie mogły w żaden sposób doprowadzić do pozytywnego zweryfikowania żądania pozwu (...) spółki akcyjnej. Środki dowodowe przedstawione przez stronę powodową nie pozwoliły na ustalenie, że w ogóle doszło do zawarcia takiej umowy ubezpieczenia autocasco pomiędzy (...) spółką akcyjną z P. K. czy też przejścia praw i obowiązków z takiej umowy na P. K. i że świadczenia wynikające z natury tej umowy zostały przez stronę powodową wykonane na rzecz i w interesie pozwanego nie zaś innego podmiotu. Skoro zatem tego rodzaju okoliczności nie ustalono, wobec biernej w tym zakresie postawy strony powodowej, to powództwo musiało zostać oddalone.

(...) spółka akcyjna pomimo możliwości zgłaszania środków dowodowych nie zgłosiła na czas innych dowodów nie wykazując tym samym należytego zainteresowania swymi sprawami. Tymczasem powszechnie aprobowaną w demokratycznych państwach prawnych zasadą pozostaje reguła, że *ius civile vigilantibus scriptum est*, co oznacza, iż prawo cywilne wymaga dbałości zainteresowanego o swoje prawa (vide: uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 maja 1999 r., sygn. akt SK 9/98, publ. OTK ZU 1999 r., nr 4, poz. 78). Sąd zaś uznał, iż nie ma podstaw do uzupełnienia z urzędu postępowania dowodowego. W tym zakresie sąd nie mógł wyręczać strony i niejako w zastępstwie przeprowadzać taki dowód, gdyż takie postępowanie byłoby sprzeczne z zasadą kontradiktoryjności (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 25 lutego 2003 r., sygn. akt I ACa 36/03, publ. OSA 2003 r., nr 10, poz. 46). Zgodnie natomiast ze stanowiskiem Sądu Najwyższego „od 1 lipca 1996 r. wskutek zmiany treści art. 232 KPC oraz skreślenia § 2 w art. 3 KPC nastąpiło zniesienie zasady odpowiedzialności sądu za wynik postępowania dowodowego” (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 7 października 1998 r. sygn. akt II UKN 244/98, publ. OSNAP 1999 r., nr 20, poz. 662 i w wyroku z dnia 30 czerwca 2000 r., sygn. akt II UKN 615/99, publ. OSNAP 2002 r., nr 1, poz. 24). Rola sądu w sprawie winna ograniczać się jedynie do pozostawiania obiektywnym arbitrem w sporze stron (zasada kontradiktoryjności). Sąd jedynie wyjątkowo może wykazywać inicjatywę dowodową, spoczywającą cały czas na stronach pod groźbą przegrania procesu. Zdanie powyższe pozostaje w pełni zgodne z przyjętą linią orzecznictwa i wykładnią Sądu Najwyższego, w myśl której „możliwość dopuszczenia przez sąd dowodu nie wskazanego przez strony nie oznacza, że sąd obowiązany jest zastąpić własnym działaniem bezczynność strony. Jedynie w szczególnych sytuacjach procesowych o wyjątkowym charakterze sąd powinien skorzystać ze swojego uprawnienia do podjęcia inicjatywy dowodowej (art. 232 kpc)” (tak Sąd Najwyższy

w wyroku z dnia 5 listopada 1997 r., sygn. akt III CKN 244/97, publ. OSNC 1998 r., nr 3, poz. 52). Brak postępowania dowodowego prowadzonego z urzędu był przy tym usprawiedliwiony w świetle poglądu Sądu Najwyższego, w myśl którego „działanie sądu z urzędu i przeprowadzenie dowodu nie wskazanego przez stronę jest po uchyleniu art. 3 § 2 kpc dopuszczalne tylko w wyjątkowych sytuacjach procesowych oraz musi wpływać z opartego na zobiektywizowanej ocenie przekonania o konieczności jego przeprowadzenia” (tak Sąd Najwyższy

w wyroku z dnia 9 września 1998 r., sygn. akt II UKN 182/98, publ. OSNAP 1999 r., nr 17, poz. 556). Pogląd ten pozostaje tym bardziej aktualny w świetle aktualnie obowiązującego kodeksu postępowania cywilnego a w szczególności w kontekście zmian wprowadzonych ustawą z dnia 2 lipca 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 172 poz. 1804).

Z uwagi na to, że sąd oddalił żądanie pozwu w całości, zdecydował – postępując w myśl dyrektywy odpowiedzialności za wynik postępowania – obciążyć stronę powodową kosztami postępowania jednocześnie wkładając na nią obowiązek poniesienia tych kosztów, które z jej udziałem w postępowaniu były związane.

Z uwagi na to, że sąd oddalił powództwo w całości, zdecydował – postępując w myśl dyrektywy odpowiedzialności za wynik procesu – włożyć na stronę powodową obowiązek poniesienia wszystkich kosztów procesu. Na koszty postępowania, które wynosiły łącznie 969,46 zł, składały się opłata od pozwu

w kwocie 50,00 zł (k. 4), wynagrodzenie zawodowego pełnomocnika pozwanego obliczone według stawki minimalnej liczonej od wartości przedmiotu sprawy, tj. w kwocie 900,00 zł jak i koszty sporządzenia wypisu dokumentu pełnomocnictwa procesowego udzielonego pełnomocnikowi strony powodowej w postaci taksy notarialnej i podatku VAT w łącznej kwocie 2,46 zł a także koszty opłaty skarbowej od odpisu dokumentu stwierdzającego ustanowienie zawodowego pełnomocnika procesowego pozwanego w kwocie 17,00 zł (k. 8 verte, k. 9, k. 12, k. 12 verte).

Powstania innych kosztów postępowania żadna ze stron nie wykazała i ich zasądzenia nie żądała.

Nie zaliczył sąd do kosztów procesu kwot po 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od odpisu dokumentu pełnomocnictwa przedłożonego przez pełnomocnika strony powodowej, gdyż do akt postępowania nie został złożony dowód zapłaty należnej opłaty skarbowej w tym również wydruk potwierdzający dokonanie operacji bankowej w postaci przelewu kwoty odpowiadającej należnej opłacie skarbowej z tytułu przedłożenia dokumentu pełnomocnictwa wykazującego umocowanie osoby występującej jako pełnomocnik strony powodowej [vide: § 3. ust. 1. i ust. 2. rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 września 2007 r. w sprawie zapłaty opłaty skarbowej (Dz. U. nr 187, poz. 1330)].

Sąd postanowił obciążyć stronę powodowa całością kosztów procesu w łącznej kwocie 969,46 zł związanych z reprezentowaniem tak strony powodowej jak i pozwanego przez pełnomocników oraz zasądzić od (...) spółki akcyjnej na rzecz P. K. kwotę 917,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego. Koszty procesu zasądzone na rzecz pozwanego obejmowały zatem koszty związane z zastępstwem procesowym przez zawodowego pełnomocnika, tj. koszty wynagrodzenia oraz opłaty skarbowej od dokumentu pełnomocnictwa procesowego.

Jednocześnie kwota 969,46 zł wskazana wyżej odpowiadała całości kosztów postępowania na zasadzie unifikacji i koncentracji rozstrzygnięcia o kosztach postępowania. Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania powinno bowiem znaleźć wyraz w orzeczeniu kończącym postępowanie i dotyczyć co do zasady wszystkich kosztów powstałych w związku z prowadzonym postępowaniem cywilnym. Wynikało to wprost z zasady unifikacji i zasady koncentracji kosztów postępowania wyrażonej w art. 108. § 1. k.p.c.

Wyżej wskazane względy zdecydowały o tym, że orzeczono jak w sentencji na podstawie 805. § 1. i § 2. pkt 1) k.c. i art. 821. k.c. w zw. z art. 823. § 1. i § 2. k.c. oraz art. 471. k.c., art. 476. k.c. i art. 477. § 1. k.c. jak i art. 6. k.c. i art. 232. k.p.c. a także w oparciu o pozostałe wskazane w treści uzasadnienia przepisy.

O kosztach postępowania orzeczono po myśli art. 98. § 1., § 1¹., § 2. i § 3. k.p.c. w zw. z art. 99. k.p.c. i w zw. z art. 108. § 1. k.p.c. oraz art. 109. § 1. k.p.c. jak i art. 18. ust. 1. i art. 13. ust. 1. pkt 3) oraz art. 19. ust. 2. pkt 2) ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 755 z późn. zm.) oraz w oparciu o § 2. pkt 3) w zw. z § 3. ust. 2. rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2018 r., poz. 265) a także art. 1. ust. 1. pkt 2) ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (tekst jedn.: Dz. U. z 2020 r., poz. 1546 z późn. zm.).

SSR Michał Bień

sygn. akt V GC 706/20

ZARZĄDZENIE

- odnotować uzasadnienie wyroku;
- doręczyć odpis wyroku wraz z odpisem uzasadnienia oraz pouczeniem

o dopuszczalności, warunkach, terminie i sposobie wniesienia środka zaskarżenia w postaci apelacji oraz zażalenia na postanowienie o kosztach postępowania zawarte w pkt II wyroku w przypadku nie wniesienia apelacji pełnomocnikowi strony pozwanej – M. B.

- kalendarz 1 tydzień.

SSR Michał Bień

T., dnia 2 czerwca 2021 r.